

**COLECȚIA LEGILOR
,
ADMINISTRATIVE
1918–1949**

Zoltán Györke
(editor)

MEGA
Cluj-Napoca
2024

Cuprins

Studiu introductiv.....	13
1. Legea comunală din 1 aprilie 1864.....	41
2. Legea pentru înființarea Consiliilor județene din 2 aprilie 1864.....	66
3. Articolul de lege XXI din anul 1886, despre municipalități.....	89
4. Articolul de lege XXII din anul 1886, despre comune.....	130
5. Legea din 28 august 1908, relativă la emiterea unui nou regulament comunal și regulament electoral comunal pentru ducatul Bucovinei, cu excepția capitalei țării Cernăuți, și relativă la încorporarea domeniilor.....	188
6. Regulamentul instituțiilor zemstvelor din Basarabia din 9 iulie 1917.....	234
7. Legea pentru unificarea administrativă din 14 iunie 1925.....	255
7. 1. Legea din 21 decembrie 1925 privitoare la modificarea unor dispozițiuni din legea pentru unificarea administrativă.....	345
7. 2. Legea din 27 aprilie 1928 pentru modificarea art. 393, alin. 2 din legea pentru unificarea administrativă.....	347
8. Legea pentru organizarea administrațiunii locale din 3 august 1929.....	349
8. 1. Legea din 28 decembrie 1929 pentru modificarea articolelor 537, alin. I, 367, alin. II și 368 din legea pentru organizarea administrațiunii locale.....	485
8. 2. Legea din 28 decembrie 1929 pentru modificarea articolelor 294, 297, 298 și 299 din legea pentru organizarea administrațiunii locale.....	487
8. 3. Legea din 4 iulie 1930 pentru completarea art. 247 din legea de organizare a administrației locale.....	490

8. 4. Legea din 27 ianuarie 1931 pentru modificarea articolelor 44, 178, 429, 430, 432, 435, 437, 453 și 454 din legea pentru organizarea administrațiunii locale.....	492
8. 5. Legea din 14 iulie 1931 pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrațiunii locale și din legea organizării administrațiunii municipiului București	496
8. 6. Legea din 20 septembrie 1932 pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrațiunii locale	501
8. 7. Legea din 29 aprilie 1933 pentru abrogarea unor dispozițiuni din „legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrațiunii locale”, promulgată în ziua de 14 Iulie 1931 și publicată în Monitorul Oficial Nr. 161 din 15 Iulie 1931.....	505
8. 8. Legea din 17 martie 1934 pentru modificarea unor articole din legea pentru organizarea administrațiunii locale.....	507
8. 9. Legea din 24 aprilie 1934 pentru adăugirea unui alienat la art. 5 din legea pentru organizarea administrațiunii locale	517
9. Legea administrativă din 27 martie 1936.....	519
9. 1. Decretul regal nr. 3.122 din 4 septembrie 1937.....	604
9. 2. Decretul regal nr. 868 bis din 15 februarie 1938.....	606
10. Legea administrativă din 14 august 1938.....	607
10. 1. Decretul-lege nr. 2.990 din 2 septembrie 1940 pentru completarea dispozițiunilor art. 135 din legea administrativă.....	677
10. 2. Decretul-lege nr. 3.219 din 21 septembrie 1940 pentru desființarea Rezidențelor Regale și reorganizarea prefecturilor de județ.....	679
10. 3. Decretul-lege nr. 3.559 din 22 octombrie 1940 pentru modificarea art. 13 și abrogarea art. 135 din legea administrativă și a decretului-lege nr. 2.990 din 2 septembrie 1940	686
10. 4. Decretul-lege nr. 3.603 din 25 octombrie 1940 privitor la modificarea art. 16 din decretul-lege Nr. 3.219 din 21 Septemvrie 1940, pentru desființarea rezidențelor regale și organizarea prefecturilor de județe, publicat în Monitorul Oficial Nr. 221 din 22 septembrie 1940	688
10. 5. Decretul-lege nr. 3.604 din 25 octombrie 1940 privitor la modificarea art. 20 din legea administrativă, publicată în Monitorul Oficial nr. 187, partea I-a, din 14 August 1938.....	690

10. 6. Decretul-lege nr. 3.724 din 7 noiembrie 1940 privitor la completarea art. 10 din decretul-lege nr. 3.219 din 21 septembrie 1940, pentru desființarea Rezidențelor Regale și reorganizarea prefecturilor de județe.....	692
10. 7. Decretul-lege nr. 277 din 5 februarie 1941 pentru modificarea art. 11, alineatul 1, din legea administrativă din 14 August 1938.....	694
10. 8. Decretul-lege nr. 1.543 din 26 mai 1941 pentru modificarea art. 126 din legea administrativă	696
10. 9. Decretul-lege nr. 2.572 din 12 septembrie 1941 privitor la modificarea art. 10 din legea administrativă din 14 august 1938.....	698
10. 10. Decretul-lege nr. 2.583 din 13 septembrie 1941 pentru modificarea art. 167, pct. b al legii administrative din 14 august 1938.....	700
10. 11. Decretul-lege nr. 2.700 din 26 septembrie 1941 pentru modificarea art. 146 din legea administrativă.....	702
10. 12. Decretul-lege nr. 2.793 din 7 octombrie 1941 pentru modificarea art. 107, alin. 7, din legea administrativă de la 14 August 1938.....	704
10. 13. Decretul-lege nr. 3.394 din 12 decembrie 1941 pentru modificarea art. 176 din legea administrativă.....	706
10. 14. Decretul-lege nr. 228 din 23 ianuarie 1942 pentru modificarea art. 4 din legea administrativă din 14 August 1938.....	708
10. 15. Decretul-lege nr. 3.701 din 21 decembrie 1942 pentru modificarea art. 109 din legea administrativă.....	710
10. 16. Decretul-lege nr. 144 din 20 ianuarie 1943 pentru modificarea art. 174 din legea administrativă.....	712
10. 17. Decretul-lege nr. 305 din 4 februarie 1943 pentru modificarea art. 161 din legea administrativă.....	714
10. 18. Decretul-lege nr. 741 din 20 martie 1943 pentru introducerea unui nou articol 153 în legea administrativă și abrogarea, modificarea și completarea unor dispozițiuni din legea administrativă, legea din 22 Septembrie 1940, pentru desființarea Rezidențelor Regale și reorganizarea prefecturilor de județ și legea din 23 Octombrie 1940, pentru modificarea art. 13 și abrogarea art. 135 din legea administrativă.....	716
10. 19. Decretul-lege nr. 744 din 20 martie 1943 pentru modificarea art. 167 din legea administrativă.....	721

10. 20. Decretul-lege 1.166 din 5 mai 1943 pentru completarea art. 10 și 11 din legea administrativă.....	725
10. 21. Decretul-lege 1.928 din 9 iulie 1943 pentru modificarea unor dispozițiuni din legea administrativă.....	727
10. 22. Decretul-lege nr. 1.711 din 19 iunie 1943 pentru modificarea unor dispozițiuni din legea administrativă și din legea pentru reorganizarea prefecturilor de județe.....	730
10. 23. Decretul-lege 2.099 din 29 iulie 1943 pentru completarea art. 127, lit. a din legea administrativă.....	732
10. 24. Decretul-lege 2.313 din 23 august 1943 pentru modificarea art. 97, alin. 4 și art. 104 din legea administrativă din 14 August 1938 și completarea art. 10 din decretul-lege nr. 3.219 din 22 Septembrie 1940, pentru desființarea rezidențelor regale și reorganizarea prefecturilor de județe.....	733
10. 25. Decretul-lege nr. 2.582 din 22 septembrie 1943 pentru modificarea art. 4 din legea pentru desființarea Rezidențelor Regale și reorganizarea prefecturilor de județ.....	735
10. 26. Decretul-lege nr. 2.716 din 14 octombrie 1943 pentru modificarea art. 105 din legea administrativă.....	737
10. 27. Decretul-lege 3.278 din 20 decembrie 1943 pentru abrogarea alineatului ultim al art. 44 din legea administrativă din 14 August 1938.....	739
10. 28. Decretul-lege 3.294 din 21 decembrie 1943 pentru modificarea art. 10, litera a, din legea administrativă.....	741
10. 29. Decretul-lege 1.646 din 1 septembrie 1944 pentru completarea art. 4 din legea pentru reorganizarea prefecturilor de județe din 22 septembrie 1940.....	743
10. 30. Decretul-lege nr. 69 din 13 ianuarie 1945 pentru modificarea art. 11 și 19 din legea administrativă.....	745
10. 31. Decretul-lege nr. 625 din 28 februarie 1945 pentru modificarea art. 142 și 144 din legea administrativă.....	747
10. 32. Decretul-lege nr. 725 din 9 martie 1945 pentru modificarea art. 4 din legea pentru desființarea Rezidențelor Regale și reorganizarea prefecturilor de județ.....	749

10. 33. Decretul-lege nr. 1.756 din 2 iunie 1945 pentru modificarea art. 194 din legea administrativă.....	751
10. 34. Decretul-lege nr. 1.856 din 11 iunie 1945 pentru modificarea art. 142, alin. 1 din legea administrativă.....	752
10. 35. Decretul-lege nr. 2.041 din 26 iunie 1945 pentru modificarea art. 146, alin. 5 din legea administrativă.....	754
10. 36. Decretul-lege nr. 2.367 din 26 iulie 1945 pentru modificarea art. 10, alin. a din legea administrativă.....	756
10. 37. Decretul-lege nr. 275 din 28 ianuarie 1946 pentru modificarea art. 194, al. 5 din legea administrativă.....	758
10. 38. Decretul-lege nr. 748 din 7 martie 1946 pentru modificarea unor dispozițiuni ale legii administrative.....	759
10. 39. Decretul-lege nr. 1.525 din 7 mai 1946 pentru competarea art. 12 din legea administrativă.....	762
10. 40. Decretul-lege nr. 1.583 din 13 mai 1946 pentru modificarea art. 142 din legea administrativă.....	763
10. 41. Decretul-lege nr. 3.080 din 16 octombrie 1946 pentru modificarea art. 142 din legea administrativă.....	765
10. 42. Decretul-lege nr. 913 din 8 mai 1947 pentru modificarea art. 174 din legea administrativă din 14 August 1938.....	767
10. 43. Decretul-lege nr. 1.833 din 29 august 1947 pentru modificarea și completarea articolului 110 din legea administrativă publicată în Monitorul Oficial nr. 187 din 14 August 1938.....	769
11. Legea asupra Consiliilor Populare din 13 ianuarie 1949.....	771
Bibliografie.....	783

Studiu introductiv

Joe Gherman, licențiat în științe juridice la Budapesta și doctor în drept al Universității din Viena, apoi funcționar public de carieră (notar județean, prim-pretor, subprefect, președinte al Delegației Consiliului Județean, inspector general administrativ¹) constata în 1942 că nu există o colecție de legi administrative: „Timp de 24 ani de la unirea tuturor Provinciilor Românești, am avut o serie întreagă de legi administrative, cu nenumărate modificări, astfel că numai un scrupulos observator și colecționar ar putea să lege într-un mănunchi aceste legi”².

Într-adevăr, în perioada cuprinsă între Marea Unire și instaurarea regimului comunist, în România au fost în vigoare unsprezece legi administrative. Mai mult, din 1918 și până la unificarea administrativă din anul 1925, erau în vigoare șase legi administrative simultan: legea comunală și legea județeană în vechiul regat, articolul de lege XXI despre municipalități și articolul de lege XXII despre comune în Transilvania, legea relativă la emiterea unui nou regulament comunal și regulament electoral comunal în Bucovina și Regulamentul zemstvelor în Basarabia. Instabilitatea legislației administrative a fost o altă caracteristică a perioadei interbelice.

În 1937, Emil Hațieganu atrăgea atenția că, pentru a se ajunge la o administrație bună, „trebuie, [*sic*] ca toate guvernele țării să înțeleagă odată și să abandoneze metoda «Meșterul Manole»” și că o lege administrativă „trebuie alcătuită în asentimentul națiunii întregi și să rămână neschimbată și respectată de toate guvernele”³.

¹ Zoltán Györke, *Prefectura județului Cluj (1923–1938)*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2013, p. 96.

² Joe Gherman, *Contribuțiuni la noua organizare administrativă*, în Ministerul Afacerilor Interne. Buletin publicat sub îngrijirea oficiului de studii, documentare și statistică, nr. 3/1942, București, „Monitorul Oficial” și Imprimeriile Statului, Imprimeria Centrală, p. 496.

³ Emil Hațieganu, *Administrația noastră*, în „Ardealul administrativ”, Cluj, nr. 4/1937, pp. 49–50.

În lipsa unei lucrări care să cuprindă toate legile administrative care au guvernat România în perioada 1918–1949, volumul de față reconstituie aceste texte de lege, transcrise *ad litteram* din publicațiile oficiale, cu excepția anexelor, păstrând ortografia și toate particularitățile lor, fiind corectate doar erorile de redactare sau de tipărire. Așadar, colecția de față cuprinde următoarele acte normative: legea comunală din 1 aprilie 1864, legea pentru înființarea Consiliilor județene din 2 aprilie 1864, articolul de lege nr. XXI despre municipalități din 8 iulie 1886, articolul de lege nr. XXI despre comune din 8 iulie 1886, legea relativă la emiterea unui nou regulament comunal și regulament electoral comunal pentru ducatul Bucovinei, cu excepția capitalei țării, Cernăuți, și relativă la încorporarea domeniilor din 28 august 1908, Regulamentul instituțiilor zemstvelor din Basarabia din 9 iulie 1917, legea pentru unificarea administrativă din 14 iunie 1925, legea pentru organizarea administrației locale din 3 august 1929, legea administrativă din 27 martie 1936, legea administrativă din 14 august 1938 și legea asupra Consiliilor Populare din 15 ianuarie 1949. De asemenea, în cazul legilor administrative adoptate în perioada interbelică, colecția conține și toate legile de modificare, completare sau prorogare a unor termene.

De-a lungul timpului, au existat mai multe încercări de sistematizare a dreptului și de organizare a întregii legislații. În 1865, este publicată prima colecție de legi a Principatelor Române Unite de către profesorul de drept și politicianul Vasile Boerescu, deoarece, spunea acesta, „codificarea legilor, după un sistem rațional și practic, există la orice națiune civilizată la care aplicarea legilor este o realitate”⁴. Motivată și de faptul că legile se înmulțeau, iar cunoașterea, dar mai ales căutarea lor, devenea tot mai dificilă, volumul a reunit Codul civil, Codul comercial, Codul penal, Codul de procedură penală și legile administrative, judiciare sau financiare în vigoare, iar pentru a asigura exactitatea textelor de lege a utilizat doar textele publicate în „Monitorul Oficial” și manuscrisele originale.

Cu scopul „de a înlesni aplicarea și de a face posibilă cunoașterea și înțelegerea legilor”, Boerescu s-a raportat și la legile anterioare,

⁴ B. Boerescu, *Codicele romane Alessandro Ioan séu Colecțiune de Legile Principatelor-Unite-Române, coprinzându Codicele Civile, Codicele Commerciale, Codicele Penale, Procedura Penală împreună cu Constitutiunea romana în vigore și cu unū Suplimentu în care intră tôte legile, decretetele și regulamentele celle mai noui și mai usuali, culese din edițiunile oficiale de la 1859 pînă acum, cu annotațiuni, trimeteri la articolile corespunzătoare din legile române, cu aretarea testurilorü abrogate, cu esplicațiuni de termenii noui, cu coordonarea testurilorü, cu reproduceri de testuri vechi, cu trimetere la articolile corespunzătoare din legile streine*, București, Tipografia Cesar Bolliac, 1865.

reproducând în note textul de lege abrogat și a adnotat fiecărui articol din Coduri numărul altor articole cu care textul de lege se afla în corelare, precum și articolele corespunzătoare din „legile străine din care acel articol este luat”. Vasile Boerescu era convins că în acest fel „profesorul, studentul, avocatul, magistratul și orice cetățean află toate elementele care-l pot conduce la a bine studia, înțelege sau aplica legea” și, din moment ce „cunoașterea legilor depinde foarte mult și de înțelegerea limbii și termenilor ce întrebuintează legiuitorul”, a explicat neologismele și termenii tehnici⁵. În timp ce ocupa funcția de ministru de externe, Boerescu publică, în 1873, o nouă ediție a colecției de legi, ameliorată, prelucrată și completată cu legi noi⁶, iar în 1875, un *Apendice* la colecție⁷. În 1882, profesorul Boerescu publică un nou „Supliment” la „Codicele Române”⁸.

În 1870, S. Pastia publicase „Codicile române”, o colecție a legilor și dispozițiilor date în domeniul judiciar între anii 1859 și 1870, cu trimiteri și adnotări⁹. O altă colecție este publicată în 1871 de Ioan M. Bujoreanu, cuprinzând legile promulgate până în anul 1870, cu modificările și completările ulterioare, organizate pe domenii (politice, comune, judiciare, administrative, financiare, militare) alături de alte acte normative vechi sau abrogate (Codul Caragea, Codul Calimach, Legile Principelui Știrbei, Manualul de pravilă bisericească și Statutele coloniilor bulgare din Basarabia), răspunzând astfel unei dorințe generale, în special a magistraturii, care „în foarte multe procese pentru afaceri pendinte ori petrecute sub domeniul lor, urmează a le avea în vedere și a se pronunța în spiritul și litera lor”.

⁵ *Ibidem*, pp. 9–10.

⁶ B. Boerescu, *Codicile romane séu Collectiune de toate legile Romaniei, coprinđendú: Codicele civilú, Procedura civile, Codicele comercialú, Codicile penalú, Procedura penalá impreuna cu Dispositiunile Tractatului din Paris, si alle Conventiunei din 1858, relative la Romania; cu Constitutiunile de la 1858 incoa, si cu unu Suplimentu in care intra tote legile administrative, militare și judiciare, tote decretetele si regulamentele celle mai nuoi si mai usuali, de la 1859 si pana acum*, București, Typographia Laboratorilorú Români, 1873.

⁷ B. Boerescu, *Appendice la Codicele Romane coprinđendu tóte legile, decretetele și regulamentele de la 1873 pînă la aprilie 1875*, București, Noua Typographiá a Laboratoriloru Români, 1875.

⁸ B. Boerescu, *Alu duoilea suplimentu la Codicele Romane coprinđendú: tóte legile, decretetele și regulamentele de la 1875 pînă la decembrie 1881*, București, Tipografia Academiei Romane, 1882.

⁹ S. Pastia, *Codicile române, vol. I, cuprinđetor de tóte legile și dispozițiunile date în ramul judiciar de la 1859 și pînă la 1 ianuarie 1870 cu trămiteri și adnotări*, Iași, Imprimeria H. Goldner, 1870.

Bujoreanu nota că, în calitatea sa de „vechi funcționar”, pentru a da curs „lucrărilor într-un mod mai regulat și în cunoștință de afacere”, a simțit adesea „trebuința de a avea în vedere diferite legi, regulamente, decrete, instrucțiuni”, dar, „negăsindu-le în nici o colecțiune, nici la librari, nici chiar în Monitoare a căror consultațiune reclamă pierdere de timp, câte odată chiar infructuoasă”, s-a gândit că „cel mai mare serviciu ce se poate face autorităților publice și particularilor este de a se aduna și da publicității o colecțiune de legiuiri așa de completă încât să servească de bibliotecă a legislației țării în care să se găsească totul”¹⁰.

El însuși fost judecător la Tribunalul Ploiești, apoi avocat, director și subdirector la „Monitorul Oficial”¹¹, Ioan M. Bujoreanu mărturisește că a consultat toate colecțiile publicate până la acea dată, a parcurs „Monitorul Oficial” începând din anul 1859 „foaie cu foaie”, a mers din minister în minister și din autoritate în autoritate, efectuând copii din dosare, procurând astfel toate regulamentele, decretele, instrucțiunile etc., tot ce a considerat că „poartă un interes în legislația țării”¹². În 1876, Bujoreanu publică și actele normative promulgate între 1 ianuarie 1871 și 1 ianuarie 1875¹³.

În 1890, avocatul Constantin Șerbescu publica „Codicii Români”, o colecție de legi, regulamente și decrete adnotate cu „trimiteri la legislațiunile străine în care își au sorgintea” și cu toate „observațiunile necesare pentru coordonarea și armonizarea diverselor dispozițiuni legislative”¹⁴. După o experiență de unsprezece ani în magistratură, „observând lipsa unei codificațiuni portative a legilor, regulamentelor și decretelor celor mai importante și mai usuale”, judecătorul Ion Ghețu publică, în 1892, „Codicele de ședință al

¹⁰ Ioan M. Bujoreanu, *Collecțiune de legiuirile României vechi și noi câte s-au promulgat până la finele anului 1870*, București, Noua Typographie a Laboratorilor Români, 1871, pp. 1–2.

¹¹ Stănuța Crețu, Gabriela Drăgoi, Florin Faifer, Lucia Berdan, Constanța Buzatu, Lucia Cireș, Ion H. Ciubotaru, Dan Mănucă, Corneliu Morariu, *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1979, p. 132.

¹² Ioan M. Bujoreanu, *Op. cit.*, pp. 1–2.

¹³ Ioan M. Bujoreanu, *Appendice la Collecțiunea de legiuirile României vechi și noi câte s-au promulgat de la 1 ianuarie anul 1871 până la 1 ianuarie 1875 și în continuațiune*, București, Noua Typographie a Laboratorilor Români, 1876.

¹⁴ Costandin Șerbesculă, *Codicii Români precedați de Constituțiunea Regatului și urmați de legile, regulamentele și decretele cele mai usuale și de interesu generală, în vigoare în România*, Galați, Tipo-litografia J. Schenk, 1890, p. 1.

României”, cuprinzând Constituția, legile și Codurile uzuale adoptate după 1859, însoțite de note privind modificările ulterioare¹⁵.

În 1900, după „excelentele colecțiuni ale d-lor Boerescu, Bujoreanu, Șerbescu și Ghețu” și în „interesul celor care se îndeletnicesc cu legile și în interesul unei singure și exacte aplicări a lor”, judecătorul Constantin Hamangiu publică întreaga legislație uzuală, actualizată, „întrunită la un loc, într-un format portativ”, rezultat la care „nu a fost tocmai ușor de a ajunge, dat [*sic*] fiind mulțimea legilor și necesitatea, [*sic*] sau obiceiul de a se modifica așa de des”¹⁶.

Cu acea ocazie, magistratul atrage atenția că legislația prezintă lacune, iar Codul Civil și Codul de Procedură Civilă „cuprind multe lipsuri, multe obscurități și multe contradicții”, deoarece „nu s-a avut în vedere și obiceiurile pământului, care formează baza, punctul de plecare al tuturor legilor”, ci doar „s-a tradus în grabă aproape cuvânt cu cuvânt Codul civil francez și procedura civilă franceză și genoveză”¹⁷.

În 1907, Constantin Hamangiu publică ediția a II-a a Codului General al României și atrăgea atenția asupra faptului că inclusiv în textele legale și autentice din „Monitorul Oficial” se strecoară erori „destul de mari” și „destul de regretabile” față de forma originală votată de parlament și investită cu semnătura suveranului și cu sigiliul statului¹⁸.

Publicarea eronată a textelor de lege era o practică mai veche. Cu ocazia unei interpelări adresate în Adunarea Deputaților în anul 1882, ministrul justiției Gheorghe Mârzescu cerea chiar revizuirea întregii legislații¹⁹. George Nedelcu, director al afacerilor judiciare din Ministerul justiției, semnală în 1904 că toate colecțiile de legi comit aceeași greșală: faptul că promulgarea și publicarea în

¹⁵ Ion Ph. Ghețu, *Codicele de ședință al României cuprinzând Constituțiunea, legea electorală, Codicele civil, procedura civilă, Codicele comercial, Codicele penal, procedura penală, Codicele justiției militare, Codicele justiției marinei, Codicele silvic și toate celelalte legi, regulamente și decrete, uzuale, de la anul 1859 până astăzi*, Ploiești, Stabilimentul grafic „Progresul”, 1892.

¹⁶ Constantin Hamangiu, *Codul general al României, cuprinzând, adnotate cu numeroase note explicative și colecționate după textele oficiale, toate Codurile și legile uzuale cele mai importante, aflate azi în vigoare*, vol. I, București, Ed. Librăriei Leon Alcalay, 1900, pp. V–VI.

¹⁷ *Ibidem*, pp. VIII–IX.

¹⁸ Constantin Hamangiu, *Codul General al României*, ediția a II-a, vol. I, București, Ed. Librăriei Leon Alcalay, 1907, p. XI.

¹⁹ George D. Nedelcu, *Textul autentic al Codicelui Civil Român și Manuscrisul acestui Codice investit cu semnătura domnească și sigiliul Statului*, București, Tipografia Gutenberg, Joseph Göbl, 1904, p. 3.